

Sygn. akt IV U 67/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 maja 2014r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Staszkiwicz

Protokolant: Agnieszka Łakomiak

po rozpoznaniu w dniu 07 maja 2014r. w Jeleniej Górze

sprawy z odwołania **B. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.**

na skutek odwołania od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.** z dnia 22 stycznia 2014r. znak 07- (...)

w przedmiocie **jednorazowego odszkodowania**

odwołanie oddała.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. K. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 22.01.2014 r., na podstawie której strona pozwana odmówiła jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy z dnia 26.11.2013 r. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i uznanie zdarzenia za wypadek przy pracy oraz przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania. W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że jest zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w G. jako opiekun domowy. W dniu 26.11.2013 r., po zakończeniu usług opiekuńczych w G., jechała na kolejne usługi do miejscowości M.. W trakcie drogi udała się do miejsca zamieszkania w celu załatwienia potrzeby fizjologicznej. Kontynuując drogę poczuła się słabo, straciła równowagę oraz upadła na asfalt doznając urazu twarzy. Pracodawca uznał powyższe zdarzenie jako wypadek przy pracy. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił jej prawa do jednorazowego odszkodowania wskazując, że protokół powypadkowy zawiera stwierdzenia bezpodstawne, albowiem w przypadku zdarzenia z dnia 26.11.2013 r. brak jest przyczyny zewnętrznej. Wnioskodawczyni przytoczyła definicję wypadku przy pracy oraz powołała się na orzecznictwo dotyczące rozumienia przyczyny zewnętrznej. Wskazała, że za oceną, że zdarzenie było wypadkiem przy pracy przemawia to, że nigdy wcześniej nie leczyła się na choroby układu krążenia, omdlenia, czy zaburzenia równowagi i nie odczuwała żadnych dolegliwości, nie stwierdzono u niej przeciwwskazań do w pełni sprawnego wykonywania powierzonej jej pracy. Podniosła, że pojawienie się dolegliwości w postaci osłabienia i utraty równowagi, bezpośrednio po wykonaniu usług opiekuńczych w postaci sprzątanía, robienia zakupów produktów spożywczych, chemii oraz leków, świadczy o tym, że zdarzenie miało charakter nagły i było bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi w czasie pracy.

Strona pozwana wniosła o oddalenie odwołania. Podniosła, że w niniejszej sprawie zespół powypadkowy zakwalifikował zdarzenie jako wypadek przy pracy, podając za przyczynę utratę równowagi z powodu złego samopoczucia. Zdaniem organu rentowego zdarzenie z dnia 26.11.2013 r. nie wyczerpuje definicji wypadku przy pracy, ponieważ główną przyczyną wypadku był ogólny stan zdrowia poszkodowanej. Na powyższe wskazują jej wyjaśnienia,

w których podała, że w trakcie jazdy na rowerze poczuła się słabo, a przed oczami pojawiły się jej ciemne plamy. Brak przyczyny zewnętrznej powoduje, że nie można zakwalifikować tego zdarzenia jako wypadku przy pracy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Jest bezsporne, że w listopadzie 2013 r. B. K. była zatrudniona w Gminnym Ośrodku Pomocy (...) w G. jako opiekun domowy.

Do obowiązków B. K. należy sprzątanie i robienie zakupów podopiecznym, wykupywanie im leków, a w przypadku osób niepełnosprawnych umycie i przygotowanie posiłków. B. K. przemieszcza się do podopiecznych na rowerze.

Dowód: zeznania wnioskodawczyni B. K. k. 24v-25;

W dniu 26.11.2013 r. B. K. rozpoczęła pracę o godzinie 07.00. w miejscowości G.. Najpierw była u pana M., gdzie sprzątała i podała mu leki. Następnie pojechała na rowerze do pana B. i była tam od godziny 08.05. do 09.05. zajmując się masowaniem. Następnie B. K. przeszła dwa pietra wyżej do pani K., dla której zrobiła zakupy. Potem pojechała do apteki, aby wykupić dla niej leki, a po powrocie zajęła się sprzątaniami. Była u niej do godziny 10.10. Następnie przeszła do sąsiedniego bloku, do pani K., dla której zrobiła zakupy, a później zajęła się sprzątaniami i pomogła jej w przygotowaniu posiłku. Była u niej do godziny 12.15.

Dowód: zeznania wnioskodawczyni B. K. k. 24v-25;

Następnie B. K. udała się z miejscowości G. do miejscowości M. w celu wykonywania dalszych czynności. Przemieszczała się na rowerze. Kiedy jechała do miejscowości M., to wstąpiła do domu, aby załatwić potrzebę fizjologiczną. Następnie udała się na rowerze do kolejnego podopiecznego. Jadąc na rowerze zobaczyła plamy przed oczami, straciła równowagę, ratowała się przed upadkiem i uderzyła nosem, doznając złamania kości nosowych. Po tym zdarzeniu leczyla się tylko u laryngologa.

Dowód: kopia karty informacyjnej k. 8,

zeznania wnioskodawczyni B. K. k. 24v-25;

W tym dniu B. K. bardzo dobrze się czuła. Zanim zobaczyła plamy przed oczami, to nie bolała jej głowa. Wcześniej nigdy nie pojawiały się u niej takie plamy w polu widzenia. Czynności, które wykonywała do momentu zdarzenia, to była jej normalna praca. Były one meczące, ale nie bardziej niż w inne dni.

Dowód: zeznania wnioskodawczyni B. K. k. 24v-25;

B. K. przechodziła badania okresowe w związku z wykonywaną pracą. W związku z tymi badaniami była dopuszczana do pracy. W dniu zdarzenia miała udać się do zwykłej liczby podopiecznych, tak jak wynikało to z kart pracy. Przed wypadkiem nie występowały u niej dolegliwości związane z układem krążenia, omdlenia. W dniu zdarzenia nie zażywała żadnych leków.

Dowód: zeznania wnioskodawczyni B. K. k. 24v-25.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Przy czym na mocy ust. 2 w/w artykułu za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. W myśl ust. 3 tego artykułu za długotrwały

uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie.

Definicja wypadku przy pracy została zawarta w przepisach art. 3 powołanej powyżej ustawy. Zgodnie z art. 3 ust. 1, za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

W myśl powołanej regulacji uznaje się za wypadek przy pracy zdarzenie, które jednocześnie spełnia następujące kryteria: jest nagle, wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć oraz pozostaje w związku z pracą.

W niniejszej sprawie bezspornym jest fakt, że B. K. w miesiącu listopadzie 2013 r. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę i z tego tytułu podlegała ubezpieczeniu wypadkowemu.

Natomiast kwestią sporną było ustalenie, czy zdarzenie, do jakiego doszło w dniu 26.11.2013 r. z udziałem wnioskodawczyni, mogło zostać zakwalifikowane jako wypadek przy pracy w rozumieniu wskazanego przepisu

Z uzasadnienia zaskarżonej decyzji wynika, że przyczyną odmówienia wnioskodawczyni prawa do jednorazowego odszkodowania było ustalenie przez stronę pozwaną, że w zdarzeniu z dnia 26.11.2013 r. brak było przyczyny zewnętrznej, która mogłaby spowodować uraz. Strona pozwana uznała zatem, że w protokole powypadkowym zawarte są stwierdzenia bezpodstawne, albowiem uznano za wypadek przy pracy powyższe zdarzenie, pomimo braku przyczyny zewnętrznej.

Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej wyrażone w zaskarżonej decyzji, albowiem znajduje ono w pełni odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodnym.

W tym miejscu należy stwierdzić, że „w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że uszczerbek na zdrowiu pracownika (jego śmierć) spowodowany czynnikiem samoistnym może stanowić wypadek przy pracy, jeżeli został wywołany nadmiernym w okolicznościach danego wypadku wysiłkiem lub stresem. Nadmierny wysiłek (stres) powinien być przy tym oceniany przy uwzględnieniu indywidualnych właściwości pracownika (stanu jego zdrowia, sprawności ustroju) i okoliczności, w jakich wykonywana jest praca. Dopuszcza się wyjątkowo, że nawet codzienne czynności wykonywane w normalnych warunkach przez pracownika o zmniejszonej sprawności, czy to na skutek choroby, czy też w wyniku postępujących zmian w organizmie, mogą być - w zależności od całokształtu okoliczności - uznane za podjęte przy użyciu nadmiernego dla tego pracownika wysiłku. Generalnie jednak przyjmuje się, że wykonywanie zwykłych czynności (normalny wysiłek, normalne przeżycia psychiczne) przez pracownika nie może być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy. Musi zatem nastąpić szczególna (nadzwyczajna) okoliczność w przebiegu pracy, aby czynnik samoistny pochodzący z wnętrza organizmu pracownika mógł być uznany za skutek przyczyny zewnętrznej. Może to być szczególny (nadmierny, wyjątkowy) wysiłek fizyczny, wykonywanie pracy przez pracownika przemęczonego jej dotychczasową intensywnością i rozmiarem albo bez odpoczynku przez dłuższy czas, nakazanie przez pracodawcę pracy bez uwzględnienia treści zaświadczenia zawierającego przeciwwskazanie do jej wykonywania, szczególne (nadzwyczajne, nietypowe) przeżycie wewnętrzne (stres, uraz psychiczny) w postaci emocji o znacznym nasileniu powstałe wskutek okoliczności nietypowych dla normalnych stosunków pracowniczych. Oznacza to, że co do zasady wykonywanie zwykłych (typowych, normalnych), choćby stresujących lub wymagających dużego wysiłku fizycznego, czynności (obowiązków) przez pracownika, który zmarł w wyniku zasląbnienia w czasie i miejscu wykonywania zatrudnienia, nie może być uznane za zewnętrzną przyczynę wypadku przy pracy, gdyż sama praca nie może stanowić zewnętrznej przyczyny w rozumieniu definicji wypadku przy pracy, ale może nią być dopiero

określona nadzwyczajna sytuacja związana z tą pracą, która staje się współdziałającą przyczyną zewnętrzną (por. np. wyrok z dnia 16 września 2009 r., I PK 79/09, LEX nr 553670 i szeroko przytoczone w nim orzecznictwo)” - (patrz uzasadnienie wyroku SN z dnia 04.04.2012 r., II UK 181/11, opublikowany w systemie Lex).

W niniejszej sprawie okolicznością, która przesądziła o nie uznaniu przez Sąd zdarzenia za wypadek przy pracy, była treść zeznań wnioskodawczynie, złożonych na rozprawie. Z zeznań tych wynika bowiem, że w dniu zdarzenia wnioskodawczynie bardzo dobrze się czuła, a czynności, które wykonywała do momentu zdarzenia były jej normalną pracą. Zeznała również, że wykonywane czynności były męczące, ale nie bardziej niż w inne dni pracy. Ponadto, co istotne, wnioskodawczynie wskazała, że przed zdarzeniem przechodziła badania okresowe i była dopuszczana do pracy, jak również nie występowały u niej dolegliwości związane z układem krążenia, omdlenia, nie zażywała leków.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności należało uznać, że upadek, który doprowadził do powstania urazu u wnioskodawczynie, był skutkiem utraty równowagi w wyniku złego samopoczucia (chwilowego zasłabnięcia). W dniu zdarzenia nie zaistniała szczególna (nadzwyczajna) okoliczność w przebiegu pracy wnioskodawczynie, aby czynnik samoistny pochodzący z wnętrza organizmu wnioskodawczynie (stan chorobowy) mógł być uznany za skutek przyczyny zewnętrznej. Trudno przy tym mówić, aby u wnioskodawczynie taki stan chorobowy występował, albowiem z jej zeznań wynika, że ani przed, ani po zdarzeniu nie była poddawana żadnym bardziej szczegółowym badaniom, które wskazywałyby na istnienie jakichś problemów zdrowotnych.

Powyższe okoliczności skutkowały oddaleniem odwołania i orzeczeniem jak wyroku (art. 477¹⁴ § 1 kpc).